

John Galsworthy.

Az 1932. év irodalmi Nobel-díját John Galsworthy angol írónak ítelték. E tényen nincs mit igazolni: az ember csodálkozik, hogy még csak most kapta meg. Inkább jutalom volt, mint elismerés; inkább tiszteletadás, mint értékelés. Galsworthyt a díj s az ezzel járó tekintély nem emeli feljebb: a Nobel-díj-i valóroket ő maga szerezte meg, már régen megszerezte. Díj nélkül is elérte azt, amit más a díjjal.

A hír a magyar közönséget sem lepi meg. Színdarabjai közül kettőt látott és megszeretett. Regényei — különösen a «Forsyte Saga» hétkötetes ciklusa, az «Egy udvarház» és a «Sötét virág» — annak ellenére, hogy igen nagy részben gondatlan, pongyola és hibáktól hemzsegő fordításokban került forgalomba, már hosszú ideje a lehető legszelebb olvasóréteg tápláléka.

Galsworthy könyveinek könnyű útja volt nálunk. Társadalomszemlélete rokon Herczeg Ferencével: ő is torygentry, aki iróniájával szembefordul saját osztályával, hogy végül mégis csak azt szeresse. Ez a jóindulatú kritika, amely észreveszi a hibákat, de megbocsájtja, megfelelt a magyar közönség felfogásának. Herczeg Ferenchez művészi tulajdonságaiban is

hasonlít: mértéktartó, könnyed, világos és szórakoztató. Az, hogy Galsworthy keményebb, maróbb és hüvösebb, csak nagyon keveseknek vette el a kedvét attól, hogy olvassák.

Galsworthy pedig teljesen angol, teljesen társasági, társadalmi angol. Problémái — eszményei — a korrektség, lojalitás, nyugalom, fölény, az angol úri eszmények. A legmagasabbfajta ember szerinte a gentleman. A gentleman-ségnek százados tradíciójából és kulturájából csinál költészetet. A legfőbb eszmény és az aggodalom a legfőbb eszmény dekadenciája miatt. Ez jellegzetesen angol.

Irodalmi nyelvre lefordítva Galsworthy eszmei magatartása: a tisztaság esztetikai kategóriája. Nem a levegő, a fák, a forrásvíz tisztasága ez, hanem a tiszta galléré, fehér keztyűé, a papirosé, kulturtisztaság. Ez a belső lényeg, ami Galsworthy minden szavának titkos, metafizikai értelme. Ennek a kategóriának százszázalékos megvalósítója. Ezért olyan hideg, olyan úri, olyan nyugodt, biztos és kiegyensúlyozott. Ennek az esztetikai értéknek állandó jelenléte és sugárzása az, ami benne vonz, amit benne csodálnak: ami egyedülállóvá teszi őt az angol, sőt az egész világ irodalmában is.

Hamvas Béla.

Színház.**Tűz a Monostoron.**

Indig Ottó színműve a Nemzeti Színházban.

Kolozsvár 1704 tavaszán torkig van a német-rác kettős elnyomással, Rabutin gróf sanyargató uralmával

s mikor Rákóczi hadai közelegnek, a patrióták rendre átszökdősnék a fejedelem hűségére. Nagyszegi Gábort is áthajtja elkeseredése, noha otthonmarasztaná a felesége: asszonyát, a szép Gálfy Zsuzsánnát leánykori szerelmese, Mikes András kerülgeti. Az